

MILJØ-
DIREKTORATET

M-331 | 2015

BARNES KJEMISKE
HVERDAG

Innhold

3	Forord	14	Myggmidler og solkrem
4	Bekymret?	16	Klær og utstyr
7	På barnerommet	18	Når voksne bruker kjemikalier
10	På badet	21	Verdt å merke seg
12	På lekeplassen	22	Finn ut mer

Forord

Barna våre lever på mange måter farligere enn oss voksne når det gjelder kjemiske stoffer: Små barn utforsker gjenstander ved å putte dem i munnen og krabber på gulvet der kjemikalierester kan ligge sammen med støv og skitt. Litt større barn kan dra på oppdagelsesferd i skuffer, skap, garasjen og andre oppbevaringssteder.

Små barnekropper er ekstra sårbare overfor helsefarlige stoffer og mange organer er fremdeles under utvikling. De har større risiko for å utvikle allergier enn voksne. Miljø forvaltningen har et «føre var»-prinsipp som går ut på at vi må ta hensyn til risikoen for at noe kan være skadelig – uten at vi vet helt sikkert hvor skadelig dette er. At et stoff ikke er forbudt å bruke, betyr ikke nødvendigvis at det er lurt å bruke det. Noen produkter gjør du klokest i å unngå, andre bør du bruke minst mulig og bare på helt bestemte måter.

Det er vi voksne som tar valgene for barna og som må sørge for å holde oss på den sikre siden og ikke ta sjanser. Med denne veilederen ønsker vi å gi deg noen konkrete råd om hvordan du kan gå fram.

Bekymret?

Mange er urolige for vår kjemiske hverdag, og det er forståelig. Antallet mennesker med allergiske sykdommer har for eksempel eksplodert siden 1960-tallet. Vår kjemiske hverdag er trolig en viktig årsak. Tusenvis av kjemiske stoffer er i omløp, og svært mange av dem vet vi for lite om. Om vi ikke vet alt, vet vi i hvert fall nok til å ta visse forholdsregler.

Vi tåler som regel små doser kjemiske stoffer uten å ta skade av dem fordi kroppen har mekanismer for å bryte dem ned, skille dem ut eller reparere skader som de forårsaker. Men for enkelte dyr eller små organismer, kan selv bitte små mengder være svært farlige.

Kjemiske stoffer kan være farlige for oss mennesker på forskjellige måter. De kan være brann- eller eksplosjonsfarlige, miljøfarlige eller helsefarlige. De helsefarlige stoffene kan være giftige, allergiframkallende, arvestoffskadelige, hormonforstyrrende, kreftframkallende, etsende, irriterende eller skade evnen til å få barn. De giftige stoffene kan være akutt giftige slik at de virker med en gang, eller virkningen av stoffet kan komme etter lang tid.

Noen stoffer hoper seg opp i kroppen og kan gi varig skade. Enkelte kjemikalier som lagres i kroppen, har først merkbare skadevirkninger for kommende generasjoner. Og vi vet fortsatt lite om cocktaileffekten av ulike helse- og miljøfarlige stoffer – det vil si hvordan de påvirker oss og naturen i kombinasjon med hverandre.

Farlige stoffer får vi i hus på flere måter. Når vi kjøper produkter som maling, myggspray og vaskemidler, vet vi at flere av dem kan være helsefarlige. Men også faste produkter som klær, leketøy eller datamaskiner, kan inneholde og avgi små eller store mengder helse- og miljøfarlige stoffer. Det er ikke krav om helsefaremerking av slike faste produkter, men de er ikke nødvendigvis problemfrie av den grunn.

Hva kan du gjøre? Se på merker og les på etiketter! Velg miljømerkede produkter hvis du kan. Svanen er det offisielle nordiske miljømerket. Du finner mer om de ulike merkene bakerst i heftet.

FAKTA:

Følg merkingen på produktene, og kjøp miljømerkede varer så sant du kan.

På barnerommet

Mye som finnes på barnerommet kan inneholde helse- og miljøfarlige stoffer. For noen produkter finnes det regler om hva de kan inneholde, men for mange produkter gjelder bare det generelle kravet om at de ikke skal være farlige.

Madrassen

Myk skumplast som brukes til for eksempel madrasser, kan inneholde små mengder av stoffer som er svært allergiframkallende. De damper raskt av, og etter et par uker er de borte. Madrasser skal være luftet ved fabrikken, men madrasser av skumplast og skumgummi bør i alle tilfeller luftes godt før de tas i bruk. Se etter miljømerket madrass.

Sengetøyet

Synes du det lukter av nytt sengetøy? Lukten skyldes at det sitter kjemikalierester i tøyet, for eksempel formaldehyd eller fargestoffer. Disse stoffene kan være allergiframkallende. Hvis du vasker sengetøyet før du bruker det, vil kjemikalierestene forsvinne. Tips om trygge vaskemidler finner du på side 18.

Myke plastleker

Myke plastleker, som dukker og badeleker, ble tidligere ofte laget av plast myknet med ftalater. Flere av disse ftalatene viste seg å ha uheldige egenskaper for helse og miljø, og Norge innførte i 1999 et forbud mot ftalater i leker og produkter til de minste barna. Fra 2007 ble forbudet utvidet til også å gjelde leker for de større barna. Selv om

det nå ikke lenger er tillatt å selge leker med ftalater verken i Norge eller i EU, kan eldre leker som finnes i hjemmet inneholde stoffene. Vi anbefaler derfor at eldre, myke plastleker ikke gis til de minste barna som biter og suger på lekene. Det er ikke farlig å la eldre barn leke med lekene.

Krabbematter/gymmatter

Krabbematter/gymmatter som er laget av PVC-plast kan inneholde stoffer som ftalater eller klorparafiner. Også matter av andre materialer kan inneholde stoffer som ikke er tillatt eller ønsket i produkter som brukes av barn. Til de yngste barna bør det derfor kun brukes matter som oppgis å være egnet til bruk for barn under 36 måneder.

Sminke

Sminke kan inneholde stoffer som enkelte kan reagere allergisk på, men den kan også inneholde andre stoffer som kan være skadelige for helsa. Hvis du vet at det er bestemte stoffer barnet ikke tåler, kan du sjekke listen over innholdet i produktet. All kosmetikk skal ha innholdsfortegnelse, nettopp med tanke på dem som måtte være sensible for enkelte stoffer. Sminke som er spesielt beregnet for barn, skal være CE-merket. Se ellers side 9 om såper, sjampo og kremer.

Modellermasse

Mange typer masse som brukes til modellering, inneholder og avgir kjemiske stoffer. Spesielt ovnsherdende modellervoks kan inneholde problematiske stoffer som lekker ut når figurene herdes eller ved at barna suger på dem. Risikoen for å få i seg helseskadelige stoffer er størst hvis barnet tygger på modellermassen.

Maling og lim for barn

Lakk og lim til hobbybruk og byggesett kan inneholde helseskadelige kjemiske stoffer, for eksempel løsemidler. Det beste er å bruke vannbaserte produkter, men også de kan inneholde stoffer som kan gi helseproblemer, som for eksempel allergiframkallende konserveringsmiddel. Det er strengere regler for slike produkter til barn enn for produkter til voksne.

Væskefylte produkter Væskefylte produkter kan inneholde flere væsketyper, for eksempel vann og mineralolje som kan være farlig å svelge. Eksempler på væskefylte produkter er drikkekrus med doble vegger, diverse leker og dekorasjonsgjenstander. Barna kan få i seg væsken hvis produktet sprekker. Vær oppmerksom på at leker som består av et plastrør med en lysende væske, kan inneholde svært helsefarlige kjemikalier.

Elektriske og elektroniske leker

Leker som lyser, spiller eller lager andre lyder, inneholder batterier. Elektroniske og elektriske produkter inneholder komponenter som kan inneholde farlige stoffer. De små knappcellebatteriene kan inneholde kvikksølv som gjør stor skade om de kastes i søppelbøtta og havner i naturen.

Alle batterier og elektroniske og elektriske leker skal leveres til godkjent mottak. De kan også leveres til en hvilken som helst forhandler av slike produkter, som har plikt til å ta dem imot gratis.

FAKTA:

Alle leker til barn under 14 år skal være CE-merket. CE-merket er ingen godkjenning, men er produsentens garanti for at leken overholder EUs krav.

Ftalater er en samlebetegnelse på en gruppe kjemiske stoffer som blant annet brukes til mykgjøring av plast, hovedsakelig PVC-plast. Enkelte av stoffene kan skade forplantningsevnen og noen er også miljøskadelige. Barn eksponeres for de skadelige stoffene når de suger eller tygger på produkter med ftalater. De tre ftalatenes DEHP, DBP og BBP er forbudt i alt leketøy og alle småbarnsprodukter.

Generelle råd og tips for leketøy:

- Kjøp svane- eller blomstmerkede leker dersom det er mulig.
- Ta hensyn til anbefaling om alder, spesielt om barnet er under tre år.
- Sjekk at leken er CE-merket. CE-merket er ingen godkjenning, men er produsentens garanti for at leken overholder EUs krav. Alle leker skal være CE-merket
- Ikke kjøp leker som lukter sterkt av kjemikalier eller parfyme.
- Sjekk om leketøyet kan vaskes, og vask eller tørk av nye leker før du tar dem i bruk – spesielt tøyleketøy og/eller leker som småbarn putter i munnen.

- Unngå å kjøpe leker av gateselgere. Det er større sjans for at de inneholder farlige stoffer og at de er av dårlig kvalitet.
- Unngå å kjøpe leker av dårlig kvalitet eller kopiprodukter. Disse går ofte fort i stykker, og skaper store avfallsmengder.
- Leker med batterier skal leveres som farlig avfall. Alle butikker som selger denne type leker, har plikt til å motta slikt avfall gratis.

På badet

Mange kroppspfleieprodukter er tilsatt parfyme og konserveringsmidler som kan forårsake allergi eller andre helsemessige problemer. Barn bades og stelles ofte, og siden de har tynn og følsom hud kan de lettere ta opp skadelige stoffer i kroppen og også være mer utsatt for å få utslett og irritasjonseksem.

Såper, sjampoer og kremer

Såper, sjampoer og kremer inneholder ofte parfymestoffer og konserveringsmidler. I noen tilfeller kan dette gi seg utslag i allergisk kontakteksem.

Verken utslett eller irritasjonseksem er akseptable bivirkninger ved bruk av kosmetiske produkter. Slike saker kan tas opp med Mattilsynet. For at Mattilsynet skal kunne behandle saken, krever det imidlertid at du også får en lege eller annet helsepersonell til å vurdere den. Leger, tannleger, helsesøstre og farmasøyter er lovpålagt å melde fra ved mistanke om bivirkninger av kosmetikk.

Hvis du vet at det er bestemte stoffer barnet ikke tåler, kan du sjekke listen over innholdet i produktet. Velg gjerne såpe og sjampo som er miljømerket. Det fins mange miljømerkede produkter på markedet. I Norge, som i resten av EØS-området, er det strenge regler for slike produkter som sikrer at de ikke skal medføre helseskade ved normal bruk.

Noen såper og tannpastaer inneholder bakteriedrepende midler som kan gjøre bakterier motstandsdyktige mot antibiotika. Sølv og triklosan er vanlige bakteriedrepende

midler. Normal bakterieflora gir barnet ditt bedre motstandsdyktighet mot farlige bakterier. Du bør derfor sjekke innholdsdeklarasjonen for å unngå produkter med slike midler.

Våtservietter

Fuktigheten i våtservietter skyldes at de inneholder ulike løsemidler, konserveringsmidler og parfyme. Det finnes miljømerkede alternativer. Se ellers under såpe, sjampo og kremer.

Bleier

Spørsmålet om engangsbleier eller tøybleier opptar mange. Begge har sine fordeler og ulemper. Til syvende og sist blir det et spørsmål om hva som passer familien best. Det finnes flere typer miljømerkede engangsbleier på markedet.

Smokker og biteringer

Tidligere ble mange biteringer og smokker framstilt av myk PVC-plast som inneholdt ftalater. Disse er nå forbudt. Myndighetene anser at dagens smokker og biteringer ikke utgjør noe helseproblem. Smokker og biteringer kan også inneholde rester av kjemikalier fra produksjonen, så det er alltid lurt å koke dem før du tar de i bruk første gang.

Tåteflasker produsert før 1. juni 2011 kan være laget av plastmaterialet polykarbonat (PC) som inneholder det helse og miljøskadelige stoffet bisfenol A (BPA). Fra 1. juni 2011 ble det forbudt å importere og selge tåteflasker med BPA i EU og Norge.

FAKTA:

Generelle råd og tips:

- Begrens bruken av såpe. Ofte er det nok med bare vann.
- Se etter produkter som er Svanemerket eller anbefalt av Astma- og allergiforbundet. Les mer på side 22.
- Begrens bruken av våtservietter.
- Vær restriktiv med bruk av produkter med bakteriedrepende egenskaper

På lekeplassen

På lekeplassen, i barnehagen, i skolegården eller i boligområdet er det ofte lekestativer, sandkasser og andre innretninger av tre som er impregnert med forskjellige type kjemikalier.

Impregnert tre

Jernbanesviller og telefonstolper kan være impregnert med kreosot. Kreosot, eller steinkulltjære, inneholder kreftframkallende stoffer og har en karakteristisk tjærelukt. Det er ikke tillatt å bruke tre impregnert med kreosot verken på lekeplasser eller andre steder der man lett kan få hudkontakt, og all privat bruk er forbudt.

Tidligere ble tre impregnert med kobber, krom og arsen (CCA-impregnering). CCA-impregnering har ført til problemer med at krom og arsen har rent ut til omgivelsene, blant annet sanden i sandkasser. Selv om krom og arsen nå er forbudt i treimpregnering (fra 2002), vil mange av materialene som allerede er i bruk, inneholde disse stoffene. Det kan derfor være lurt å skifte sanden rundt lekeapparatene av og til.

Myggmidler og solkrem

Det finnes ulike produkter som er laget for å beskytte både barn og voksne mot forskjellige påvirkninger når vi er ute på tur. Noen beskyttelsesprodukter bør man tenke over hvordan man bruker og ikke bruke dem ukritisk.

Myggmidler

De fleste myggmidler inneholder et stoff, DEET, som kan gi helseskade ved høye konsentrasjoner. Myggmidler kan også inneholde andre virkestoffer som kan være skadelige eller giftige, for eksempel eteriske oljer, eller pyretriner og pyretroider (i myggspiraler og -pinner). Vi fraråder generelt bruk av myggmidler på barn. Dekk i stedet til mest mulig av huden med klær. På større barn bør det brukes produkter med lavt innhold av DEET. Hvis du må bruke myggmiddel på små barn, bør du smøre det på klærne og ikke direkte på huden.

Solkrem

Stråling fra sola kan være kreftframkallende. Jo mindre barnet er, jo mer utsatt er huden for å bli solbrent. Man må derfor være forsiktig med å utsette små barn for direkte sollys. Uten noen som helst beskyttelse kan barnet bli solbrent allerede etter ti minutter. Solhatt og lette klær beskytter godt mot sol. Velg ellers solkremer med høy faktor, helst 30 eller mer, og med miljømerking for å unngå stoffer som kan være skadelige for helsa. Smør inn barnet rikelig og med jevne mellomrom. Velg gjerne en solkrem som er miljømerket. Det fins flere miljømerkede produkter på markedet.

FAKTA:

Lette klær kan gi god beskyttelse mot både mygg og sol for de minste barna.

Klær og utstyr

Klær og andre tekstiler kan inneholde rester av kjemikalier som for eksempel fargestoffer og formaldehyd.

Generelle råd og tips når du skal kjøpe klær eller andre tekstiler:

- Velg miljømerkede produkter der det er mulig.
- Vask klærne før bruk slik at du reduserer mengden av eventuelle helsefarlige stoffer.
- Unngå å kjøpe klær med plasttrykk (som kan inneholde helseskadelige plastmyknere).
- Unngå klær med lukt- og bakteriehemmende midler (som kan gjøre bakterier motstandsdyktige mot antibiotika).

Smykker, knapper og glidelåser

Smykker, knapper og glidelåser kan inneholde det allergiframkallende metallet nikkel. Jo mer nikkel som avgis, jo større risiko er det for å bli allergisk. Er man først blitt allergisk, kan selv hudkontakt med dørhåndtak gi utslett. Derfor finnes det regler for hvor mye nikkel som kan avgis fra et produkt. Spør i butikken om produktet er nikkelfritt. Kan butikken ikke gi svar med en gang, har de plikt til å undersøke nærmere for deg.

Når voksne bruker kjemikalier

Kjemiske stoffer og produkter finnes i de fleste hjem. Vi har vaskemidler, metallpuss, rustfjerner, maling, lim, lakk og løsemidler, skirens, tennvæske og kanskje til og med plantevernmidler og rottegift, for å nevne noen. Alle disse kan være farlige ved feil bruk. Jo færre farlige kjemikalier du bruker og jo sikrere du lagrer dem, desto tryggere for barna og bedre for miljøet.

Flytende kjemikalier medfører stor risiko for akutt helseskade. De farligste kjemikaliene skal være merket med et faresymbol. Disse finner du bakerst i heftet.

Barnesikret lukking

Mange helsefarlige kjemikalier skal ha barnesikret lukning. Dette er imidlertid ingen garanti for at barna ikke får åpnet flasken, det tar bare lenger tid. Husk å skru alle korker godt på etter bruk, og oppbevar kjemikaliene på et sikkert sted.

Rengjøringsmidler

Rengjøring med kjemiske vaskemidler vil alltid etterlate rester. Det finnes produkter som gjør behovet for kjemiske vaskemidler mindre. Kluter, mopper og annet utstyr laget av mikrofiber utnytter statisk elektrisitet og samler støv og skitt uten bruk av vaskemidler. Ikke bruk mer vaskemiddel enn nødvendig. Det fins flere miljømerkede produkter på markedet.

Klesvask

Vaskemidler og tøymyknerne inneholder mange forskjellige kjemikalier med ulike funksjoner. I tillegg til stoffene som har til oppgave å få tøyet rent og mykt, inneholder mange av vaskemidlene og tøymyknerne stoffer som for eksempel parfyme. Parfyme kan være allergiframkallende. Du bør derfor ikke bruke mer av disse produktene enn nødvendig. Det finnes flere miljømerkede produkter på markedet.

Insekt- og ugressmidler

Kjemikalier som brukes mot insekter, ugress og sopp kan også være skadelige for mennesker. Når man bruker slike midler, vil mindre mengder av de giftige stoffene bli værende igjen etter behandlingen i kortere eller lengre tid. Les bruksanvisningen nøye, oppbevar kjemikaliene utilgjengelig for barn og ikke la dem ferdes på sprøytet område før det er tørt.

White-spirit, tennvæske og lampeolje

Disse produktene kan være livsfarlige å få i seg, og kun små mengder kan føre til store og varige skader på lungene. Slike produkter må derfor oppbevares utilgjengelig for barn. Videre er det forbudt med oljelamper som har løs vekeholder, løstsittende veke eller påfyllingshull uten fast lokk. Kast usikrede oljelamper!

Hvis barn svelger lampeolje, tennvæske eller andre petroleumsprodukter, må du kontakte lege med en gang. På grunn av faren for lungeskader, må du ikke få barnet til å kaste opp.

Maling

Maling inneholder mange ulike kjemiske stoffer og noen av disse stoffene kan være helseskadelige. Bruk vannbasert maling hvis du kan. Da kan maleutstyret gjøres rent med vann. Velg fortrinnsvis maling som er miljømerket. Gjør unna malerarbeidet når barna ikke er inne – og i god tid før det nyfødte barnet kommer hjem. Husk å lufte godt. Hvis du må sette pensler i bløt i whitespirit, dekk beholderen med plastpose og sett den et sted der barna ikke kan få tak i dem.

Bil, bensin og frostvæske

Bensinkanner, frostvæske, olje og andre bilpleiemidler må oppbevares utilgjengelig for barn. Inntak av frostvæske kan gi alvorlig helseskade.

Verdt å merke seg

Faremerking, faresymbolene, er myndighetenes krav.

Farlige kjemikalier skal ha faremerking på norsk.

Miljømerkene er frivillig merking fra produsenten som viser at produktet oppfyller merkeordningens krav.

Gode råd: Velg produkter som er miljømerket.

Sjekk at leker er CE-merket.

Les bruksanvisningen, følg aldersgrensene og sørg for riktig bruk og oppbevaring.

Faremerkede kjemikalier skal leveres som farlig avfall.

Faremerking

Farlige kjemikalier skal ha faremerking på norsk. Faremerkingen skal gi deg informasjon om mulige fysiske/ kjemiske farer og effekter på helse og miljø, og nødvendige forholdsregler for å unngå slik skade når du bruker kjemiske produkter. Fram mot 2017 vil to ulike sett med faresymboler brukes parallelt, fordi det i denne perioden innføres et nytt globalt regelverk for merking av farlige kjemikalier.

Helsefare: Er farlig ved innånding, hudkontakt eller svelging. Kan virke irriterende på øyne, huden og i luftveiene og kan gi allergi ved hudkontakt.

Miljøfare: Utslipp kan medføre fare for miljøet.

Kronisk helsefare: Kan forårsake kroniske skader som for eksempel kreft, skade på arvestoffet, redusert fruktbarhet og allergi ved innånding.

Giftig: Akutt giftig, små mengder kan gi livstruende skader.

Gasser under trykk:

Inneholder gasser under trykk. Kan eksplodere ved ytre brann.

Etsende: Kan ved kontakt føre til varig skade på hud, svelg eller øyne.

Eksplosjonsfare:

Kan eksplodere i kontakt med ild, ved støt eller friksjon.

Brannfarlig: Brannfarlige kjemikalier.

Oksiderende: Kjemikalier som ikke selv nødvendigvis er brennbare, men som kan forårsake eller bidra til, at andre materialer begynner å brenne.

Miljømerker og andre merker

Svanen er det nordiske miljømerket. Merket betyr at produktet er blant de mest miljøvennlige innenfor sin produkttype. Svanemerkede produkter tilfredsstiller også strenge krav til funksjonalitet. Svanemerket finnes på mange ulike produkter – fra vaskemidler, kremer og leker til bipleiemidler, maling og elektronikk.

Blomsten er EUs miljømerke og betyr at produktet hører til de mest miljøvennlige på markedet innen sin produkttype. Blomstmerkede produkter tilfredsstiller også strenge krav til funksjonalitet. Merket finnes blant annet på en del maling og tekstiler.

CE-merket er et felles EU-merke og finnes på mange ulike produkter. Alt leketøy beregnet på barn under 14 år skal ha dette merket. CE-merket betyr at produsenten lover at produktet lever opp til myndighetenes helse- og sikkerhetskrav. Det betyr ikke at produktet er kontrollert av myndighetene.

Finger-tekstsymbolet finnes på kosmetiske produkter der det er spesielle forholdsregler du skal ta ved bruk. Opplysninger som det ikke er plass til på produktet, kan angis på en etikett eller vedlagt brosjyre. Man kan også spørre betjeningen om å få se opplysningene i butikken.

Finn ut mer

Når ulykken er ute

Ring 113 eller Giftinformasjonen direkte på telefon: 22 59 13 00.

Giftinformasjonen

Giftinformasjonen er døgnåpen, og eksperter gir deg råd om hva du bør gjøre hvis noen har fått i seg farlige stoffer. Jo mer du kan fortelle om hva som har skjedd, jo bedre hjelp vil du få. Hvis forgiftningen skyldes en kjemikalie, er det en fordel om du har emballasjen til produktet for hånden når du ringer. På nettstedet <http://helsenorge.no/giftinformasjon> finner du informasjon om kjemikalier, legemidler, matvarer, giftige planter med mer.

Miljødirektoratet

Miljødirektoratet har ansvaret for å følge opp regelverk som gjelder for registrering, klassifisering og merking av farlige kjemikalier, godkjenning av biocider, støy og kjemisk innhold i leketøy, lekeplassutstyr og andre forbrukerprodukter. Nettsted: www.miljodirektoratet.no, telefon: 03400. På Miljødirektoratets nettsted finner du produktinformasjonsbanken der du kan søke etter informasjon om helse, miljø og sikkerhet for kjemiske produkter som omsettes i Norge. Sikkerhetsdatabladene om produktene inneholder blant annet førstehjelpstiltak.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, DSB, har ansvar for tekniske og fysiske krav til forbrukerprodukter inkludert kontroller av kvelningsfare knyttet til små deler eller snorer, brennbarhet og tekniske feil som kan medføre fare. Nettsted: www.dsb.no, telefon: 33 41 25 00.

Erdetfarlig.no

På nettstedet www.Erdetfarlig.no finner du mer informasjon om helse- og miljøskadelige stoffer i vanlige forbrukerprodukter. Du får også hjelp til å finne de mest miljøvennlige alternativene og hvordan du kan kaste produktene riktig når du skal kvitte deg med dem. Det er Miljødirektoratet som står bak nettstedet i samarbeid med Mattilsynet og Miljømerking.

Helsestasjon og apotek

Spør personalet om det er noe du lurer på. De vet også hvor du kan henvende deg videre. På helsestasjoner og apotek finner du også informasjonsmateriell om giftige planter, sikker bruk av medisiner og mye mer. Medisiner som skal kastes, leveres tilbake til apoteket.

Mattilsynet

Mat og matemballasje, insekt- og ugressmidler, og kroppspfleieprodukter som sminke, såpe og solkrem er Mattilsynets ansvarsområde. Regelverket skal sikre at

produktene ved normal bruk ikke fører til helsefare. Som for mat, blir kroppspfleieprodukter automatisk forbudt dersom de skulle vise seg å medføre helsefare.

Nettside: www.mattilsynet.no, telefon: 22 40 00 00

Stiftelsen Miljømerking

Stiftelsen Miljømerking er en offentlig stiftelse som forvalter de to offisielle miljømerkene i Norge – den nordiske Svanen og den europeiske Blomsten. De kan gi deg opplysninger om miljømerkede produkter og informasjon om miljømerking. Nettside: www.svanemerket.no, telefon: 24 14 46 00.

Miljøinformasjon

Miljøinformasjonsloven gir alle rett til å kreve opplysninger både fra offentlige og private virksomheter om forhold som har betydning for miljøet.

Produktkontrollloven gir enhver rett til å få informasjon om produkter som kan forårsake helseskade eller miljøforstyrrelse. Du kan kreve opplysninger fra forhandler, grossist, importør, produsent eller ansvarlig myndighet. Du har altså krav på å få vite hva du kjøper eller omgir deg med. Les mer og last ned brevmal for forespørsel på www.erdetfarlig.no.

Barns kjemiske hverdag

Brosjyren er utgitt av Miljødirektoratet

Teksten er utarbeidet med faglig hjelp fra Mattilsynet

Fotografier av kjemiske produkter er tatt med som illustrasjon.

Teksten knytter seg ikke til spesielle produkter eller merker

Brosjyren bygger på den danske «Kemi i børns hverdag» utgitt av Miljøstyrelsen

Foto: Jannecke Sanne Normann

Døgnet rundt, hver eneste dag, blir barn utsatt for kjemiske stoffer fra produkter av forskjellige slag. Noen av stoffene er harmløse, andre kan være helsefarlige. Barn er spesielt sårbare for kjemiske stoffer. For eksempel har de lett for å utvikle allergier. De kan ikke selv velge å beskytte seg mot stoffer som kan være skadelige for dem. Slike valg er det vi voksne som må gjøre. Men hvordan bør vi gå fram for å være på den sikre siden?

Barns kjemiske hverdag

I dette heftet kan både foreldre og andre som jobber med barn, finne gode råd: Hvilke produkter er trygge, hva bør man bruke med varsomhet, og hva gjør man gjør klokt i å unngå?

Miljødirektoratet

Telefon: 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01

E-post: post@miljodir.no

Nett: www.miljodirektoratet.no

Post: Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo: Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Miljødirektoratet jobber for et rent og rikt miljø. Våre hovedoppgaver er å redusere klimagassutslipp, forvalte norsk natur og hindre forurensning.

Vi er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet og har mer enn 700 ansatte ved våre to kontorer i Trondheim og Oslo, og ved Statens naturoppsyn (SNO) sine mer enn 60 lokalkontor.

Vi gjennomfører og gir råd om utvikling av klima- og miljøpolitikken. Vi er faglig uavhengig. Det innebærer at vi opptre selvstendig i enkeltsaker vi avgjør, når vi formidler kunnskap eller gir råd. Samtidig er vi underlagt politisk styring. Våre viktigste funksjoner er at vi skaffer og formidler miljøinformasjon, utøver og iverksetter forvaltningsmyndighet, styrer og veileder regionalt og kommunalt nivå, gir faglige råd og deltar i internasjonalt miljøarbeid.